

Informe en relació amb el projecte d'Ordre per la qual s'actualitzen els fitxers i tractaments de dades de caràcter personal que du a terme l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

Es presenta a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades el projecte d'Ordre per la qual s'actualitzen els fitxers i tractaments de dades de caràcter personal que du a terme l'Institut Cartogràfic de Catalunya per tal que aquesta Autoritat emeti el seu parer al respecte.

(...)

Fonaments jurídics

I

(...)

II

La proposta de disposició de caràcter general presentada és una proposta d'Ordre de conformitat amb el que estableix la disposició final tercera de la Llei 32/2010, que habilita els consellers o conselleres de la Generalitat, dins l'àmbit de les seves respectives competències, per a la creació, la modificació o la supressió, mitjançant Ordre, dels fitxers dels seus departaments o dels ens públics vinculats o que en depenguin. Amb la tramitació d'aquesta proposta d'Ordre es dona compliment a la Llei 32/2010, així com a l'article 20.1 de la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (LOPD), que disposa que la creació, la modificació o la supressió dels fitxers de les administracions públiques només es pot fer per mitjà d'una disposició general publicada en el Butlletí Oficial de l'Estat o en el Diari Oficial corresponent.

Examinada la proposta d'Ordre que se sotmet a informe es posa de manifest que es valora positivament la previsió expressa de donar compliment al deure d'informació establert per l'article 5 de la LOPD amb anterioritat al moment de la recollida de les dades personals (article 4).

La proposta d'Ordre crea el fitxer "Videovigilància", que s'inclou a l'annex 1 i suprimeix el fitxer "Registre d'entrada i sortida de documentació" que figura a l'annex 2.

III

En relació amb la creació del fitxer "Videovigilància", abans d'analitzar el seu contingut que figura a l'annex 1, analitzarem la Memòria que s'acompanya, relativa a la instal·lació de càmeres de videovigilància en les dependències de l'Institut Cartogràfic de Catalunya, en concret, al Parc de Montjuïc i a l'hangar de l'aeroport del Prat.

En primer lloc, cal partir de la constatació que la instal·lació de càmeres de videovigilància comporta un tractament de dades consistents en imatges de persones que poden ésser identificades o identificables. Aquestes dades tindran la consideració de dades personals en la mesura que permetin la identificació efectiva d'una persona, d'acord amb el que disposen els articles 3.a) de la LOPD i 5.1 f) del RLOPD. Conseqüentment, la instal·lació del sistema de videovigilància i els tractaments

posteriors de les imatges o de les imatges i veus que se'n derivin estaran subjectes a la normativa sobre protecció de dades personals, sens perjudici d'altra normativa aplicable i del respecte a altres drets fonamentals, com ara el dret a la intimitat i a la pròpia imatge.

En aquest sentit, cal tenir en compte la Instrucció 1/2009, de 10 de febrer, sobre el tractament de dades de caràcter personal mitjançant càmeres amb fins de videovigilància (en endavant, Instrucció 1/2009). Aquesta Instrucció 1/2009 concreta els principis i les garanties que estableix la LOPD (com ara, el principi de qualitat – i dins d'aquest, el principi de proporcionalitat-, els drets d'*habeas data*, les mesures de seguretat, etc) en l'àmbit corresponent al tractament de dades personals consistents en imatges, i si escau, veus, amb finalitats de videovigilància i mitjançant càmeres. Alhora, aclareix el marc jurídic aplicable, òbviament dins l'àmbit d'actuació d'aquesta Autoritat.

La Instrucció 1/2009 resulta aplicable als tractaments de les imatges a què es refereixen els fitxers de videovigilància del Projecte de disposició, d'acord amb l'article 3.1 de la mateixa norma, per la qual cosa cal subjectar-se a les obligacions que es preveuen en dita Instrucció.

Entre d'altres aspectes, esdevé rellevant destacar que l'article 10 de la Instrucció 1/2009 preveu que, amb caràcter previ a la creació del fitxer, s'ha d'elaborar una Memòria on es concretin les característiques del tractament previst i les circumstàncies concurrents, la qual cosa pot permetre avaluar millor la informació que inclogui el fitxer.

Aquesta Memòria ha estat tramesa a aquesta Autoritat i el seu contingut s'ajusta al que estableix l'article 10 citat, fet que escau valorar positivament. Tot i així, escau fer les consideracions següents:

-En relació amb l'apartat relatiu a *"l'òrgan responsable del fitxer, persones operadores del sistema de videovigilància i persona responsable de la instal·lació i el seu manteniment"* (article 10.1 a) de la Instrucció):

En la Memòria es preveu aquests aspectes. L'òrgan responsable del fitxer és la Direcció de l'Institut Cartogràfic de Catalunya. Les persones operadores del sistema seran de l'empresa Segur Ibèrica, SA, que presta el servei de vigilància a l'ICC, i també hi podrà accedir personal del propi ICC. S'indica també en aquest apartat quines són les empreses instal·ladores així com les empreses que duren a terme el manteniment de les càmeres de videovigilància, per les càmeres de Montjuïc l'empresa AGEFRED i per les de l'hangar de l'Aeroport l'empresa SPIE Ibèrica.

En relació amb l'empresa Segur Ibèrica, SA, que du a terme el tractament de les dades així com les empreses que efectuen el manteniment del sistema –en cas que aquestes últimes accedeixin a les imatges-, es fa avinent que a efectes de la LOPD es tractaria d'una cessió de dades de caràcter personal que requeria el consentiment del titular de les dades o bé una llei que habilités la cessió, tret que el contracte que subscriu l'ICC amb aquestes empreses contingui les previsions de l'article 12.2 de la LOPD, que les configuraria com a encarregat del tractament i excepcionalment el règim de comunicació de dades establert per la LOPD.

Pel que fa a l'empresa Segur Ibèrica, SA, si bé de la Memòria es desprèn que es una empresa contractada per l'ICC, al punt 3 de l'apartat J) se li dona la consideració de subcontractada. Per tant, s'hauria de verificar aquest aspecte.

En relació amb la figura de l'encarregat del tractament es fa avinent que la directora de l'Agència Catalana de Protecció de Dades va aprovar la Recomanació 1/2010, sobre l'encarregat del tractament en la prestació de serveis per compte d'entitats del sector públic de Catalunya, en la que es recullen els requisits, el règim jurídic, els efectes i les mesures de seguretat aplicables que es deriven de l'existència d'un encàrrec de tractament de dades de caràcter personal per compte d'un tercer. En aquesta Recomanació es recullen no només les previsions de la LOPD, sinó també les derivades del que s'ha denominat l'estatut de l'encarregat del tractament, recollit al capítol III del Títol II del Reglament de desplegament de la LOPD i, especialment, les que resulten de la disposició addicional trenta-unena de la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del sector públic (LCSP).

La disposició addicional trenta-unena de la LCSP preveu expressament que en tots els casos en què la contractació impliqui l'accés del contractista a dades de caràcter personal, de les quals sigui responsable l'entitat contractant, aquell tindrà la consideració d'encarregat del tractament i s'hauran d'establir les previsions de l'article 12.2 de la LOPD.

- En relació amb l'apartat relatiu a la "*ubicació i camp de visió de les càmeres* (article 10.1.e) de la Instrucció):

En relació amb les càmeres exteriors es fa avinent que la captació incidental d'imatges de la via pública per a la vigilància d'edificis o instal·lacions només resultarà legítima si resulta inevitable per assolir la finalitat de vigilància de l'edifici en qüestió (article 5.4.b) de la Instrucció).

-En relació amb l'apartat relatiu al "*deure d'informació*" (article 10.1 g) de la Instrucció):

Pel que fa als cartells informatius que es preveuen en la Memòria, cal fer avinent que s'han de col·locar tants cartells informatius com escaiguin per garantir el coneixement de les càmeres de videovigilància per les persones afectades amb antelació al moment concret en què siguin gravades (article 12.2 de la Instrucció 1/2009).

La informació gràfica que s'adjunta respecte la ubicació dels cartells informatius dóna compliment a l'esmentat article 12.2, en la majoria dels casos, però hi ha determinats cartells la ubicació dels quals no ens permet afirmar que les persones que accedeixin al radi de gravació de determinades càmeres tindran coneixement de la seva existència amb caràcter previ a ser gravades. Per tant, s'hauria de verificar aquest aspecte.

Atesa l'existència de càmeres exteriors es fa avinent que el cartell informatiu s'ha de col·locar a una distància que permeti conèixer, de manera clara i permanent, de l'existència de càmeres de videovigilància en l'àrea a la qual s'accedeix. En qualsevol cas, la ubicació del cartell informatiu ha d'estar a una distància inferior a 50 metres des del límit exterior de l'àrea (article 12.3 de la Instrucció 1/2009).

Respecte al contingut i disseny dels cartells es fa avinent, d'acord amb el que disposa l'article 12.4 de la Instrucció 1/2009, que caldrà que s'adeqüin al model que s'adjunta annex a la Instrucció.

D'altra banda, l'existència de cartells informatius no eximeix el responsable del fitxer de donar informació sobre la resta d'aspectes previstos a l'article 5.1 de la LOPD. D'acord amb això, l'article 12.6 de la Instrucció disposa que correspon al responsable del fitxer o qui designi en lloc seu, proporcionar a les persones afectades la resta

d'informació prevista a l'article 5.1 de la LOPD per mitjà d'impresos o a través de la seva web o seu electrònica, on hi haurà de constar la finalitat específica de la vigilància, com també la resta de la informació establerta als apartats a), d) i e) de l'article 5 de la LOPD, és a dir, s'haurà de donar a conèixer l'existència del fitxer o tractament de dades de caràcter personal, la finalitat de la recollida de les dades i dels destinataris de la informació, de la possibilitat d'exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició així com la identitat i la direcció del responsable del tractament, o si s'escau, del seu representant.

En el cas que ens ocupa, a més dels cartells informatius, també es dona informació sobre els mitjans a través dels quals es facilitarà la informació addicional continguda a l'article 5.1 de la LOPD. En concret, s'exposa que la aquesta informació es facilitarà a través d'impresos i es donarà publicitat a través dels tres taulells d'anuncis de l'ICC.

IV

Un cop examinada la Memòria, s'analitza el fitxer "*Videovigilància*" del Projecte de disposició, d'acord amb el que disposa l'article 20.2 de la LOPD i 54.1 del RLOPD.

L'article 20.2 de la LOPD enumera els apartats que han d'incloure les disposicions de creació, modificació o supressió de fitxers, en concret, la finalitat del fitxer i els usos previstos; les persones o els col·lectius afectats; el procediment de recollida de les dades de caràcter personal; l'estructura bàsica del fitxer i la descripció dels tipus de dades personals incloses; les cessions i, si escau, les transferències internacionals; l'òrgan administratiu responsable del fitxer; l'òrgan davant el qual es poden exercir els corresponents drets i les mesures de seguretat.

D'altra banda, el Reial Decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la Llei Orgànica 15/1999, de protecció de dades de caràcter personal, disposa que, en relació amb el contingut de les disposicions de creació, modificació o supressió de fitxers, també s'haurà d'incloure la procedència de les dades personals (article 54.1.b), el sistema de tractament utilitzat en l'organització (article 54.1.c), els destinataris o categories de destinataris pel que fa a les comunicacions de dades previstes (article 54.1.d) i la indicació dels països de destí de les dades en el cas que tinguin lloc transferències internacionals de dades (article 54.1.e). En aquest sentit, fer avinent que el Projecte d'ordre ha incorporat cadascun d'aquests apartats en tots els fitxers de dades personals que es regulen.

Examinat el contingut del fitxer "*Videovigilància*", d'acord amb el que disposen els articles 20.2 de la LOPD i 54.1 del RLOPD, s'observa el següent:

1.- Pel que fa a l'apartat relatiu a la *finalitat i usos del fitxer* (art. 20.2 a) LOPD i 54.1 a) RLOPD):

En aquest fitxer es dona informació sobre la finalitat i els usos de forma separada. D'aquesta manera la informació sobre la finalitat a la que respon la creació del fitxer i els usos que s'efectuaran de les dades que es recullin resulta més entenedora.

Atès que la finalitat perseguida és el "control, la vigilància i la seguretat de qualsevol de les instal·lacions i equipaments de l'Institut Cartogràfic de Catalunya, així com de les persones que hi treballen o el control de les persones que accedeixin a les seves instal·lacions o a la part de les instal·lacions en les que s'ubica el sistema de videovigilància", el tractament de les imatges només serà possible per a la consecució d'aquesta finalitat, i sempre que aquesta no es pugui obtenir amb l'ús d'altres mitjans

que, sense exigir esforços desproporcionats, resultin menys intrusius per als drets de les persones que accedeixin als corresponents edificis (article 7.1 de la Instrucció 1/2009).

A l'apartat d'usos es preveu que les dades es puguin obtenir a través d'altres sistemes anàlegs als que preveu la Memòria. Es fa avinent que en cas que s'utilitzin altres sistemes, s'haurà de modificar la corresponent Memòria i també l'apartat del fitxer relatiu al procediment de recollida de les dades de caràcter personal.

2.- Pel que fa a *l'estructura del fitxer i la descripció dels tipus de dades* (art. 20.2 d) LOPD i 54.1 c) RLOPD), s'ha previst que es recollirà la dada "imatge".

En la Memòria s'ha concretat que les càmeres no enregistraran la veu. Des del punt de vista dels límits al dret fonamental a la protecció de dades de caràcter personal, o dit altrament, del dret de cada persona a poder disposar lliurement de les seves dades personals, aquesta autolimitació cal valorar-la positivament atès que no semblaria justificada la gravació de la veu en atenció a la finalitat del fitxer.

3.- Pel que fa a l'apartat *cessions de dades de caràcter personal* (articles 20.1.e) de la LOPD i 54.1.d) del RLOPD), es preveuen cessions al Ministeri Fiscal, jutjats i tribunals i forces i cossos de seguretat.

La Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (LOPD), recull com a principi general que el tractament de les dades de caràcter personal requereix el consentiment inequívoc de l'afectat, llevat que una llei disposi una altra cosa (article 6).

L'article 5.5 de la Instrucció 1/2009 recorda que la cessió o comunicació de dades personals consistents en imatges, i si escau en veus, obtingudes a partir de la utilització de sistemes de videovigilància només es pot considerar legítima quan s'ajusti al que disposen els articles 11, 21 i 22 de la LOPD.

Aquest apartat del fitxer dóna informació al titular de les dades del títol que habilita les cessions que es preveuen. Tot i així s'ha de corregir l'errada tipogràfica que s'observa al referir-se al títol que habilita la cessió al ministeri fiscal, jutjats i tribunals. La referència a l'article 11.1.d) s'ha de modificar per fer constar l'article 11.2.d) de la LOPD.

D'altra banda, pel que fa a l'empresa que du a terme el tractament de les imatges (Segur Ibèrica, SA) i les empreses que es fan càrrec del manteniment (Agefred i Spie Ibèrica)- si tenen accés a les imatges-, es reitera que es tracta d'una cessió i que està sotmès al règim de comunicacions de dades previst a la LOPD, cas en què aquestes cessions han de constar en aquest apartat del fitxer, llevat que se subscriuguin els corresponents contractes d'encarregat del tractament i si, és el cas, de subencarregat del tractament amb les previsions de l'article 12.2 de la LOPD.

Pel que fa a la resta d'apartats del fitxer s'ajusta al que disposen els articles 20.2 de la LOPD i 54.1 del RLOPD.

4.- En el fitxer s'afegeix també el termini de cancel·lació de les dades. Aquest aspecte si bé no forma part del apartats que ha de tenir un fitxer d'acord amb la LOPD i el RLOPD, si es manté s'hauria d'ajustar al que disposa la Memòria dels sistemes de videovigilància que si bé el termini de cancel·lació es preveu en 7 dies per les imatges captades a través de les càmeres instal·lades a l'edifici del parc de Montjuïc, el termini

per a la cancel·lació de les imatges captades per les càmeres de videovigilància de l'hangar de l'aeroport del Prat és inferior. En relació amb la conservació de les imatges gravades per les càmeres de l'hangar de l'aeroport del Prat es posa de manifest la contradicció existent entre l'apartat H) de la Memòria on es fa constar que la capacitat d'emmagatzematge de les imatges és aproximadament de 2,9 dies i que transcorregut aquest temps el sistema les elimina automàticament, i el final de l'apartat J) d'aquesta Memòria en què es fa constar que les imatges s'esborren en menys de set dies. Per tant, s'haurien d'unificar els terminis previstos a la Memòria pel que fa a les càmeres de l'hangar de l'aeroport del Prat i a la vegada revisar aquest apartat del fitxer en cas que els terminis de cancel·lació entre unes càmeres i altres siguin diferents

V

Respecte al fitxer que se suprimeix i que figura a l'annex 2, es fa avinent que d'acord amb el que disposa l'article 20.3 de la LOPD, se n'ha d'establir el destí de les dades o, si escau, les previsions que s'adoptin per destruir-les.

Així mateix hem de fer esment de la Recomanació 1/2011, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, sobre la creació, modificació i supressió de fitxers de dades de caràcter personal de titularitat pública, en el sentit que en cas que les dades d'un fitxer que se suprimeix passin a formar part d'un altre, es verifiqui que la finalitat del fitxer de destí sigui compatible, que es comprovi que el fitxer de destí prevegi la recollida de totes les dades del fitxer suprimit i que en cas contrari, es cancel·lin les dades que no s'incorporin al nou fitxer i que es revisi el nivell de seguretat assignat al fitxer de destí, a la vista de les noves dades incorporades (apartat 14).

En cas que les dades d'aquest fitxer es destrueixin, es fa avinent que l'article 92.4 del RLOPD disposa que la destrucció de les dades s'ha d'efectuar mitjançant l'adopció de mesures dirigides a evitar l'accés a la informació que conté o la seva recuperació posterior.

VI

Finalment, es fa avinent que l'article 11.2 a) de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, disposa que són objecte d'inscripció en el Registre de Protecció de Dades de Catalunya, entre d'altres, els fitxers de dades personals de titularitat pública inclosos dins l'àmbit d'actuació de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades. Per tant, els òrgans responsables dels fitxers inclosos en aquesta disposició, han de notificar-los a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, per a la seva inscripció al Registre de Protecció de Dades de Catalunya (article 58 del RLOPD).

Barcelona, 20 de juliol de 2011